

РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

УДК 343.2

А. О. Булейко

**СПРИЯННЯ РОЗКРИТТЮ ЗЛОЧИНУ ЯК
СКЛADOVA ДІЙОВОГО КАЯТТЯ ЗА КК УКРАЇНИ**

У статті з'ясовано та проаналізовано підходи щодо визначення змісту такої складової дійового каяття, як активне сприяння розкриттю злочину в законі про кримінальну відповідальність, доктрині кримінального права та судовій практиці, з урахуванням положень КПК України, виходячи з аналізу кримінально-процесуального статусу підозрюваного та обвинуваченого.

Ключевые слова: *дійове каяття, активне сприяння, досудове розслідування, кримінальне провадження, підозрюваний, обвинувачений, фактичні обставини провадження.*

Постановка проблеми. Активне сприяння розкриттю злочину в сукупності з іншими елементами (щире каяття, повне відшкодування завданих збитків або усунення заподіяної шкоди) характеризують поведінку особи, яка вчинила злочин, як дійове каяття, що є правовою підставою звільнення від кримінальної відповідальності за ст. 45 КК України. Кожна з вказаних обставин є обов'язковою, оскільки відсутність хоча би одного з цих елементів виключає підставу звільнення від кримінальної відповідальності за ст. 45 КК України [1, с. 332]. Важливість встановлення такої обставини обумовлена тим, що «активне сприяння в розкритті полегшує встановлення обставин справи, викриття винних осіб, дозволяє обходитися мінімумом засобів і тим самим більш ефективно вирішувати завдання кримінального правосуддя» [2, с. 386].

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям широко застосовується в судовій практиці. Зокрема, у 2014 році в Україні було звільнено від кримінальної відповідальності у зв'язку із дійовим каяттям 1,7 тис. осіб, або 7,9 % від загальної кількості осіб щодо яких були закриті кримінальні провадження, а в 2015 році ці показники становили відповідно – 1,3 тис. осіб, або 6,9 %.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, а відтак і проблеми правової оцінки активного сприяння розкриттю злочину розроблялися такими вітчизняними вченими, як Ю. Баулін, О.Дудоров, О.Григор'єва, В. Кобернюк, О.Житний та ін. Наукові розробки вчених являють теоретичний і практичний інтерес. Водночас окремі питання застосування звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ст. 45 КК України й надалі залишаються дискусійними, зокрема це стосується й вироблення єдиного прийнятого для правозастосування розуміння змісту дій, що полягають в активному сприянні злочину з огляду на дію нового кримінального процесуального законодавства, що вимагає перегляду усталеного підходу до розуміння цього кримінально-правового явища.

Формування цілей. З'ясувати підходи щодо визначення змісту такої складової дійового каяття, як активне сприяння розкриттю злочину в законі про кримінальну відповідальність, доктрині кримінального права та судовій практиці, з урахуванням змін до КПК України, виходячи з аналізу кримінально-процесуального статусу підозрюваного та обвинуваченого.

Виклад основного матеріалу. У ст. 45 КК України зміст активного сприяння розкриттю злочину не розтлумачується, отже при його з'ясуванні слід послуговуватися виробленими в доктрині кримінального права та судово-слідчій практиці підходами щодо правової оцінки такої обставини. Так, Пленум Верховного суду України в постанові «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» № 12 від 23 грудня 2005 року пропонує активним сприянням розкриттю злочину вважати надання особою органам дізнання або досудового слідства будь-якої допомоги в установленні невідомих їм обставин справи [3].

У теорії кримінального права під активним сприянням розкриттю злочину переважно розуміють будь-які дії, що мають на меті надати допомогу правоохоронним органам у встановленні обставин певного кримінального провадження, а також осіб, причетних до злочину, а саме: повідомлення про всі відомі епізоди та обставини злочинної діяльності, викриття інших співучасників, визначення ролі кожного з них у вчиненні злочину, надання допомоги у встановленні їх місцезнаходження та затриманні, активну особисту участь в слідчих та оперативно-розшукових заходах, у видачі знарядь і засобів вчинення злочину, майна, здобутого злочинним шляхом, або повідомлення про місцезнаходження таких предметів тощо [4, с. 214].

Учений Житний О.О. наполягає на тому, щоб за будь-якого варіанта тлумачення змісту поняття “розкриття злочину” як ознака дійового каяття могла бути врахована позитивна посткримінальна поведінка особи на всіх етапах провадження в справі – як до направлення її до суду, так і в перебігу судового слідства. З огляду на це пропонував доповнити текст диспозиції ст. 45 КК після слів “...активно сприяла розкриттю...” словами “... або розслідуванню...”, що, на думку дослідника, сприятиме попередженню можливих труднощів у застосуванні ст. 45 КК, більш ефективному досагненню закладених у ній цілей [5, с. 12]. Також ураховуючи труднощі при конкретизації ознаки “активність”, автор висловив припущення, що мінімальними вимогами щодо активного сприяння розкриттю злочину можуть бути правдиві й повні свідчення особи, тобто повідомлення нею всієї відомої їй інформації стосовно обставин учиненого.

Григор'єва М.Є. запропонувала під активним сприянням розкриттю злочину при дійовому каятті розуміти не тільки правдиве й докладне викладення всіх обставин діяння, але й указівку на співучасників злочину, надання допомоги в їх виявленні, за потреби – затримання і доставлення у відповідні органи, активну, ініціативну участь у слідчих діях, допомогу у відшукуванні речових доказів та інших діях [6, с. 16]. Також автор вважає, що

«...само по собі сприяння розкриттю злочину вже припускає активну поведінку особи», тому пропонує «прикметник „активне” прибрати й замінити слова „активно сприяла розкриттю злочину” на словосполучення „сприяла розкриттю злочину» [6, с. 16].

Г.І. Глобенко вважає, що «про прагнення сприяти розкриттю злочину можна судити з характеру участі винного в слідчих діях» [7, с. 121]. Домінантною ж ознакою, що вказує на сприяння особи органу розслідування у встановленні обставин, що підлягають доказуванню в кримінальній справі, науковець убачає надання правдивих показань. Тому під час допиту обвинуваченого потрібно встановити: а) чи добровільно він дає показання та яке його відношення до вчиненого злочину; б) причини й мотиви, що спонукали його сприяти розкриттю злочину; в) якими конкретними діями він може підтвердити свій намір про дійове каяття; г) чи не заперечує він добровільно брати участь у проведенні слідчих дій; ґ) чи згодний він повністю відшкодувати завдані злочином збитки або усунути заподіяну шкоду. Показання слід визнавати правдивими, якщо вони не спростовуються свідченнями потерпілих, свідків, висновками експертів тощо [7, с.123].

С.В. Дрьомов узагалі виокремлює умови звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям на обов'язкові та факультативні, відносячи до обов'язкових дійове каяття, а до факультативних – активне сприяння розкриттю злочину, а також повне відшкодування завданих збитків та усунення заподіяної шкоди [8, с. 44]. Подібний поділ науковець аргументує тим, що не завжди суду, органам досудового слідства та дізнання потрібна активна допомога в розкритті злочину особи, яка власне й вчинила певне суспільно небезпечне діяння. Окрім того, не завжди вчинення суспільно небезпечного діяння призводить до заподіяння шкоди або збитків, тож у такому випадку зникає потреба їхнього повного відшкодування. Така позиція тільки частково узгоджується з позицією Верховного суду України, який наполягає на тому, що відсутність хоча б однієї із зазначених складових дійового каяття виключає звільнення особи від кримінальної відповідальності за ст. 45 КК України. Виняток можуть становити лише випадки вчинення злочину чи замаху на нього, унаслідок яких не заподіяно шкоду або не завдано збитків. Таким чином, ВСУ не припускає можливості існування таких обставин кримінального провадження, за яких відповідні органи не потребують допомоги при встановленні фактичних обставин справи з боку винної особи.

Висловлена С.В. Дрьомовим позиція щодо факультативного характеру ознаки активного сприяння розкриттю злочину піддається сумніву з боку інших науковців. Зокрема зазначається, що «навіть якщо злочин вчинений в умовах очевидності, і встановлення його фактичних обставин не викликає складності для органів, які ведуть процес, пасивна, бездіяльна поведінка особи, яка вчинила злочин, є перешкодою для застосування такої підстави для закриття кримінального провадження зі звільненням обвинуваченого від кримінальної відповідальності, як дійове каяття» [9, с. 360].

Для правильного застосування кримінально-правової норми, передбаченої ст. 45 КК, важливим є з'ясування особливостей сучасної

нормативно-правової регламентації поняття та змісту такого термінологічного словосполучення, як "розкриття злочину". Адже тільки за такої умови можна визначити і характер, і ступінь такого сприяння, а відтак і встановити чи є в діях особи дійове каяття як підстава звільнення від кримінальної відповідальності. На відсутності задовільного теоретичного й законодавчого визначення меж діяльності з розкриття злочину та на кримінально-процесуальному й оперативно-розшуковому походженні терміна "розкриття злочину" наголошував свого часу О.О. Житний. Так, зокрема в наказі МВС України «Про затвердження Положення про основи організації розкриття органами внутрішніх справ України злочинів загально кримінальної спрямованості» від 30.04.2004 № 458 розкриття злочинів розумілося як комплексна діяльність оперативних підрозділів, органів дізнання, досудового слідства, інших підрозділів органів внутрішніх справ, спрямована на встановлення наявності суспільно небезпечного винного діяння, збирання доказів вини особи, яка його вчинила, з метою подальшого притягнення її до кримінальної відповідальності та відшкодування збитків, завданих злочинною діяльністю, а також установаження та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів. Утім це положення, як і «Положення про основи організації розкриття злочинів органами внутрішніх справ України» втратило чинність і ситуація принципово змінилася з набранням чинності Кримінального процесуального кодексу України 2012 р. У закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» внесено суттєві зміни, відповідно до яких здійснення оперативно-розшукових заходів з метою розкриття злочинів вилучено з переліку обов'язків оперативних підрозділів [10].

На відміну від Закону України «Про міліцію», де участь у розкритті кримінальних правопорушень визначалася одним з основних завдань міліції (ст. 2), чинний Закон України «Про Національну поліцію» такого завдання не передбачає. Проте серед її основних повноважень вказує і на здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності (п.6 ст.23) [11]. Досудове розслідування визнається стадією кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності (п.5 ч. 1 ст. 3 КПК).

Фахівці наразі акцентують, що в оперативно-розшуковій науці розкриття злочинів переважно розглядається в контексті протидії окремим видам злочинної діяльності. Це, своєю чергою, визначає певні особливості окремих понятійних конструкцій, пов'язаних з науковим визначення та конкретизацією його змісту [4, с. 290]. У чинному КПК України використовується синонімічне до нього поняття «розкриття злочинної діяльності» у назві негласної слідчої дії, передбаченої в статті 272 «Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності

організованої групи чи злочинної організації». Зі змісту цієї норми випливає, що: 1) розкриття злочинної діяльності можливе лише в межах кримінального провадження, тобто коли факт вчинення злочину вже встановлено; 2) розкриття злочинної діяльності здійснюється способом негласного та (або) конспіративного отримання відомостей, речей і документів особою, яка виконує спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації, або є їх учасником. Норми чинного закону «Про оперативно-розшукову діяльність» не розкривають поняття “розкриття злочину”, або “розкриття злочинів”, та не містить таких словосполучень взагалі. На думку спеціалістів, окремі норми Кримінального процесуального кодексу та закону «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо нормативно-правового визначення поняття “розкриття злочинів”, змісту такої діяльності та обов’язків оперативних підрозділів здійснювати розкриття злочинів потребують перегляду [12, с. 290].

Кримінальний процесуальний кодекс не передбачає особливого порядку здійснення кримінального провадження щодо звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв’язку з дійовим каяттям на кшталт кримінального провадження на підставі угод (ст. 468–476), у формі приватного обвинувачення (ст. 477–479) чи щодо неповнолітніх (ст.484–497). Порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв’язку з дійовим каяттям регламентується статтями 285–289 КПК України. Зокрема, у клопотанні прокурора про звільнення від кримінальної відповідальності серед іншого мають бути вказані й наявні обставини, які свідчать, що особа підлягає кримінальній відповідальності (ст. 287 КПК).

А сама ухвала суду про закриття кримінального провадження зі звільненням особи від кримінальної відповідальності у зв’язку з дійовим каяттям повинна відповідати вимогам ст.372 КПК України. Суд повинен вказувати в ухвалі, які дані матеріалів кримінального провадження свідчать про активне сприяння розкриттю злочину обвинуваченим. До того ж важливо відобразити в процесуальних документах, що особа надавала допомогу в установленні тих фактів провадження, які були невідомі працівникам правоохоронних органів. Саме таким шляхом йде і судова практика. Приміром, в обґрунтування наявності в діях особи такої ознаки, як активне сприяння розкриттю злочину, судді в ухвалах зазначають, що «активним сприянням розкриттю злочину слід вважати надання особою органам дізнання або досудового слідства будь-якої допомоги в установленні невідомих їм обставин справи [13] або «активне сприяння розкриттю злочину шляхом дачі пояснень і свідчень органу слідства про обставини його здійснення, що допомогло встановити істину в справі» [14].

Натомість не мають розглядатися як активне сприяння розкриттю злочину давання показань з тих обставин кримінального провадження, які відомі працівникам правоохоронного органу. Скажімо, апеляційна інстанція визнала помилковим висновок суду першої інстанції в частині визнання поведінки ОСОБА_4 активним сприянням розкриттю злочину, оскільки його незаконні дії були виявлені та припинені працівниками правоохоронних органів. У ході досудового розслідування та під час

судового розгляду ОСОБА_4 дав показання щодо фактичних обставин скоєного, які й так були відомі правоохоронцям, оскільки саме вони припинили його незаконні дії. За таких обставин будь-яких даних, які б свідчили про реальну допомогу ОСОБА_4 у встановленні обставин цієї справи не існує. Зазначається, що посилання суду на визнання вини обвинуваченим як на одну із підстав застосування положень ст. 45 КК України, не відповідає вимогам закону, оскільки для звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям особа має не лише визнати свою вину, а й висловити жаль та мати бажання виправити ситуацію, що склалася, тобто щиро покаятись [15].

Ураховуючи вищезазначене, навряд чи можна визнати правильною позицію суду, який в обґрунтування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям визнав активним сприянням розкриттю злочину відсутність у матеріалах кримінального провадження даних про те, що ОСОБА_1 ухилився від слідства [16].

Через це потребує аналізу питання: яким саме чином, з огляду на кримінально-процесуальний статус підозрюваного, останній може сприяти правоохоронним органам (надавати будь-яку допомогу) в установленні невідомих їм обставин справи під час досудового слідства. Насамперед це можливо через реалізацію підозрюваним окремих з прав, передбачених ст. 42 КПК, зокрема права: 1) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення; 2) збирати й подавати слідчому, прокуророві, слідчому судді докази; 3) брати участь у проведенні процесуальних дій; 4) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому ст. 221 КПК; 5) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі потреби користуватися послугами перекладача за рахунок держави тощо.

З іншого боку, статус підозрюваного включає певне коло обов'язкових вимог щодо поведінки особи під час кримінального провадження. Так, згідно з ч.7 ст. 42 КПК України підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний: 1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб; 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду; 4) надавати достовірну інформацію представникові персоналу органу пробації, потрібну для підготовки досудової доповіді. Тож, напевно, виконання визначених процесуальним статусом підозрюваного дій, які він зобов'язаний здійснювати, не можуть визнаватися активним сприянням у розслідуванні, а відтак і складовою дійового каяття.

Натомість наділення підозрюваного зокрема такими правами, як правом не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або в будь-який момент відмовитися відповідати на запитання (п.4 ч. 3 ст. 42 КПК) та в будь-який момент відмовитися від давання пояснень та

показань з приводу підозри (п.5 ч.3 ст.42 КПК) за умови відмови від них, можуть свідчити про дійсне намагання сприяти проведенню швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінального правопорушення.

Висновки. З огляду на відсутність відповідного нормативно-правового визначення поняття та змісту діяльності із розкриття злочинів, а також відсутності вказівки на такий обов'язок доцільним убачається визнавати одним із неодмінних елементів дійового каяття не активне сприяння розкриттю злочину, а можливо сприяння встановленню фактичних обставин кримінального провадження під час досудового розслідування злочинів та судового розгляду кримінального провадження. Принаймні таке трактування більшою мірою буде відповідати реаліям нормативно-правової регламентації діяльності правоохоронних органів.

Системний аналіз статей 84, 85, 91, 95 та 98, 99 КПК України дозволяє визнавати сприянням підозрюванім у збиранні, перевірці та оцінці доказів для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження таких дій, як: надання правдивих відомостей (показань) в усній або письмовій формі під час допиту щодо відомих їм обставин стосовно події кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення), а також виду та розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; визнання вини, вказівку на мотив і мету вчинення підозрюванім кримінального правопорушення; надання речових доказів, документів (оригіналів, копій, витягів, копіїляцій тощо) та ін.

Використані джерела:

1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / В.І. Борисов, В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 528 с.
2. Нікіфорова Т.І. Проблеми змісту деяких обставин, які пом'якшують покарання, передбачених ч.1 ст.66 ККУ України / Т.І. Нікіфорова // Форум права. – 2008. – № 3. – С. 380–387.
3. Постанова Пленуму Верховного суду України від 23.12.2005 № 12 «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05>
4. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник. (Ю.В. Александров, В.І. Антипов, М.В. Володько та ін.). Вид. 3-тє, переробл. та допов. / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004. – 352 с.
5. Житний О.О. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.08 / О.О. Житний. – Х. – 2003. – 20 с.
6. Григор'єва М. Є. Звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з її дійовим каяттям [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.08 / М. Є. Григор'єва ; Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. – Х., 2007. – 20 с.
7. Глобенко Г.І. Дискусійні питання щодо умов звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям / Г. І. Глобенко //

Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ України. – 2008. – № 3 (39). – С. 120–126.

8. Дрьомов С.В. Коментар до статті 45 "Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям" Кримінального кодексу України / С.В. Дрьомов // Кримінальне право України. – 2006. – № 10. – С. 42–44.

9. Кобернюк М.В. Закриття кримінального провадження зі звільненням обвинуваченого від кримінальної відповідальності на підставі дійового каяття / М.В. Кобернюк // Актуальні проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства й удосконалення діяльності судових і правоохоронних органів України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Луганськ (20 квіт. 2012 р.) / М-во внутр. справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ імені Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. – С. 358–362.

10. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України // – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>

11. Про Національну поліцію: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 40–41. – Ст.379.

12. Біляєв В.О. Щодо необхідності законодавчого закріплення питань, пов'язаних з розкриттям злочинів (за аналізом діяльності підрозділів карного розшуку ОВС України) / В.О. Біляєв // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 26 (65). – 2013. – № 2–1 (Ч. 2). – С. 288–296.

13. Ухвала Запорізького районного суду Запорізької області від 16 вересня 2015 року (№ 1-кп/317/277/2015)– [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:<http://reyestr.court.gov.ua/Review/50390729>

14. Ухвала Куйбишевського районного суду Запорізької області від 05 березня 2013 року (Справа № 319/222/13-к). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/29738084>

15. Ухвала колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду міста Києва від 06 липня 2015 року (Справа № 11-кп/796/1107/2015) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/46438467>

16. Ухвала Хортицького районного суду м.Запоріжжя від 26 серпня 2015 року (Справа №337/3965/15-к) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/49850159>

Стаття надійшла до редколегії 18.11.2016

Булейко А.А. Содействие раскрытию преступления как составляющая деятельного раскаяния по УК Украины

В статье выясняются и анализируются подходы относительно определения содержания такой составляющей деятельного раскаяния, как активное содействие раскрытию преступления в Уголовном кодексе, доктрине уголовного права и судебной практике, с учетом положений УПК Украины и исходя из анализа уголовно-процессуального статуса подозреваемого и обвиняемого.

Ключевые слова: *деятельное раскаяние, активное содействие, досудебное расследование, уголовное производство, подозреваемый, обвиняемый, фактические обстоятельства производства.*

Buleiko A.O. Crime-solving assistance as a part of effective regret by the Criminal Code of Ukraine

The article investigates the approaches concerning defining of the such component's content of effective regret as active assistance in crime solving in the law on criminal liability, criminal law doctrine and court practice in the light of changes to the Criminal Procedure Code of Ukraine according to the analysis of criminal procedural status of the suspect and the accused.

It was emphasized that some issues of the application of exemption from criminal liability under the Art. 45 of the Criminal Code of Ukraine are still controversial, in particular this includes developing of uniform and acceptable for law enforcement understanding of actions' content, which consist in the active assistance to the crime in terms of the new criminal procedure law's operation, which requires the revision of established approach to understanding of this criminal law's phenomenon.

The article analyzed the content of active assistance in crime solving as a part of effective regret element in the law, criminal law doctrine and court practice.

In relation to the lack of proper legal and regulatory definition of the term and content of the actions concerning the crime solving as well as absence of directions for such obligation it seems practicable to admit as one of the essential elements of effective regret not active assistance in crime solving, but probably the assistance in the determination of actual circumstances of the criminal proceeding during the prejudicial investigation of crimes and judicial examination of criminal proceeding. At least such interpretation to a greater extent will meet the realities of the statutory regulation of police activity.

It is proved that systemic analysis of Articles 84, 85, 91, 95 and 98, 99 of the Criminal Procedure Code of Ukraine allows to admit as the assistance by the suspect in the gathering, verification and evaluation of evidence in order to establish the circumstances which are important for the criminal proceeding such actions as providing of truthful information (evidence) orally or in writing during questioning about circumstances known to them concerning the event of a criminal offense (time, place, method and other circumstances of the criminal offense), as well as the type and amount of damage caused by a criminal offense; confession of guilt, stating of the motive and purpose of committing a criminal offense by the suspect; providing of material evidence, documents (originals, copies, extracts, compilation or synthesis) and others.

Key words: *effective regret, active assistance, prejudicial investigation, criminal proceedings, the suspect, the accused, actual circumstances of the proceedings.*

УДК 343.32

*А. О. Данилевський,
Ю. О. Данилевська*

**БЛАНКЕТНІ ОЗНАКИ В НОРМАХ ПРО
ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ В'ЇЗДУ НА
ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНУ ТЕРИТОРІЮ
УКРАЇНИ ТА ВІЇЗДУ З НЕЇ: ПРОБЛЕМИ
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ**

У статті розглянуто диспозиції норм, описані в ч. 1 ст. 332-1 КК України, а також у ст. ст. 204-2 та 204-3 КупАП. З урахуванням описово-бланкетних диспозицій указаних норм проаналізовано нормативно-правові акти, які потрібно застосовувати для їхнього тлумачення. На підставі чого зроблено